

Årsberetning 2014

Lillomarkas Venner

Fra årets pinsetur til Lillomarkas gamle kulturlandskap, her ved Sørskogen. Innfelt: grov nattfiol, som vokser i enga her. Foto: Bjørn Einar Sakseid

Medlemmer

Ved årsskiftet hadde Lillomarkas Venner 329 betalende medlemmer (pensjonister, enkeltmedlemmer, studenter, familier). I tillegg hadde vi 13 foreninger/borettslag som medlemmer. Medlemsmassen er stabil.

Styremedlemmer og tillitsvalgte

Etter valg på årsmøtet 26.03.2014 har styret bestått av:

Styreleder: Frode O. Hansen

Kasserer: Bente Økland

Sekretær: Elin Langsholt

Styremedlemmer: Tore Faller, Unni Pedersen, Bjørn Einar Sakseid, Heidi Trøen, Hans Petter Ødegård og Grethe Østli

Varamedlemmer: Rolf Norum, Bård Tveter

Revisor: Bjørg Løvlien, vara: Britt Lindhart

Valgkomite: Arvid Nordli og Terje Marstein

Styremøter

Det har vært avholdt 10 styremøter i 2014. Styremøtene har vært holdt i lokalene som Grorud bydel disponerer i Grorudveien 3 eller hjemme hos styremedlemmer.

Årsmøtet 26. mars

Årsmøtet ble avholdt i Grorudveien 3 med 34 frammøtte. Det var kommet inn to forslag til saker på årsmøtet:

- Styret fremmet forslag om endringer i foreningens vedtekter. Endringene gjaldt dels oppdateringer i forhold til nye lover og bestemmelser, og dels formaliteter rundt valg av tillitsvalgte. Forslaget ble vedtatt med mindre endringer i forslagstekstene. Vedtektene er vedlagt.
- Heidi Trøen fremmet forslag om at årsmøtet skulle komme med en uttalelse om kommunens forslag om å bygge boliger på Ravnkollen. Uttalelsen ble enstemmig vedtatt. I tillegg ble det formulert et avsnitt om erstatningsområdene. Les Lillomarkas Venners uttalelse om Ravnkollen her: http://www.lillomarkasvenner.no/uttalelser/Uttalelse_om_Ravnkollen.pdf.

Etter årsmøtet fortalte Dag Helland Pedersen om aktiviteten til Turkameratene i Nittedal og registreringen av kulturminner i Nittedal kommunes del av Lillomarka, og det hele ble toppet med et kulturinnslag ved skuespiller Jan Hårstad.

Årsmøtereferatet finnes her:

http://www.lillomarkasvenner.no/dokumenter/Referat_fra_arsmotet_2014.pdf.

Behov for juridisk bistand

Styret etterlyser en jurist som kan bistå oss i pågående og kommende saker.

Medlemsmøte 13. november

Tema for medlemsmøtet var kommunens forslag til ny kommuneplan. Gjermund Andersen fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus ga en informativ gjennomgang av problematikken rundt kommuneplanens forslag om aktivitetssoner og utbygging av Ravnkollen. Forsamlingen virket

samstemt kritiske til forslagene, så det var ikke grunnlag for noen debatt. Noen bilder fra årets turer ble vist til slutt. Ca. 35 deltok på møtet.

Økonomisk tilskudd fra Oslo kommune, Bymiljøetaten

Lillomarkas Venner søkte i 2014 om kr 80 000 i tilskudd fra Bymiljøetatens tilskuddsordning for friluft- og naturvernorganisasjoner. Vi søkte om generell driftsstøtte og prosjektstøtte til guidete turer i eventyrskog i samarbeid med Lillomarka O-lag, andre turer og skjøtsel av kulturlandskapet på Hestejordene. Vi fikk totalt kr. 40 000, kr. 30 000 til drift og kr. 10 000 i prosjektstøtte. Styret har også søkt om tilskudd i 2015.

Saker behandlet i 2014

Huken

FM sendte i juni 2013 et varsel om tilbaketrekking av tillatelsen til drifting på Huken, på grunnlag av hjemmel om forskriftsregulering. Boet har gjort flere tiltak for å tilpasse seg forurensningskrav, bl.a. å redusere støy, støv og utslipp til Breisjøbekken, trolig for å unngå tilbaketrekking av tillatelsen før de har fått tatt ut verdier. Fristen Fylkesmannen satte var 6.6.2014, men i forbindelse med pågående arbeid mot utslipp av steinstøv i Breisjøbekken inne i kulverten, har bekken og Alnavassdraget vært utsatt for store mengder utslipp som har gjort bekken helt grå.

Våren 2014 ble det satt i gang tilkjøring av enorme mengder med udefinerbare masser som ble fylt opp helt nord i bruddet. Den enorme tungtrafikken har vært svært belastende for bomiljøene langs Bergensveien og Ammerudveien. Det ble klaget på denne tilkjøringen og oppfyllingen til Plan- og bygningsetaten og Fylkesmannen uten noe fornuftig svar før etter 17. desember. Da ble det kjent at Byrådet fremmet forslag om en forliksavtale mellom Oslo kommune og boet for Bystyret.

Forliksavtalen ble vedtatt av Bystyret 17. desember og går bl.a. ut på at virksomheten skal opphøre 31.12.2018, dvs. fire år senere enn Byrådet proklamerte høsten 2012. Forliket forklarer også de store mengdene fyllmasser som blir kjørt inn i bruddet. Det kalles "... sikring av bruddet med tilførsel av egnede rene masser". Det vil være snakk om svært stor belastning i boligområder over lang tid.

Ett tiltak som er gjort eller planlagt gjort for å redusere støyen i boligområdene, er å flytte steinknuseren nord for fjellskjermen. I tillegg er det her boring og sprengning vil foregå. Alt dette kan bety kraftig økning av støyen nordover inn i Lillomarka. I en høringsuttalelse (sendt 5.2.2015) til boets søknad om ny tillatelse til videre drift har Lillomarkas Venner tatt opp dette som et stort problem for markabrukerne i deres natur- og rekreasjonsområder.

Lillomarkas Venner var blant mange foreninger som i mai deltok på Oslo kommunes workshop om etterbruk av Hukenområdet. I høst kom det en såkalt mulighetsstudie for Hukenområdet. Av en eller annen grunn hadde forfatterne antakelig fått det for seg at det er stor interesse for cricket på Ammerud og Grorud. Dette er en idrett som ikke er typisk markaidrett, denne typen idrettsanlegg hører selvsagt ikke hjemme i Marka!

Lillomarkas Venner har sendt uttalelse til to høringer som har med Huken å gjøre:

- Søknad fra boet om tillatelse til opprydding og fjerning av oljeforurensede ved Huken pukkverk, se http://www.lillomarkasvenner.no/uttalelser/20140507_Horingsuttalelse_soknad_om_tillatelse_til_opprydding_i_Huken_Lillomarkas_Venner.pdf

Kommuneplanen der Huken-området foreslås regulert til et område med formålet grønnstruktur, noe vi selvsagt er fornøyd med.

Kommuneplan Oslo mot 2030

Styret har skrevet en omfattende høringsuttalelse til forslag til kommuneplan. I uttalelsen tar vi spesielt for oss:

- Forslag til justeringer og endringer av markagrensa der vi spesielt har en grundig gjennomgang av forslaget om å ta Ravnkollen ut av Marka til fordel for boligbygging, som vi selvsagt er sterkt imot.
- Forslaget om "aktivitetssone" langs hele markagrensa som tenkes fylt opp med anlegg for "urbane aktiviteter". Dette kan bety at en vanlig tur i skogen med ro og stillhet ikke lenger er mulig uten å måtte passere et bredt belte med støyende "byaktiviteter". Dette er vi sterkt imot.
- Huken (se ovenfor).

Alle våre høringsuttalelser finnes på vår hjemmeside:

<http://www.lillomarkasvenner.no/felles/Uttalelser.shtml>

Ravnkollen

Som det har kommet fram i media er Lillomarkas Venner sterkt involvert i motstanden mot forslaget om å ta Ravnkollen ut av Marka til fordel for boligbygging. I samarbeid med beboeraksjonen på Romsås har vi gjennomført et stort antall omvisninger på Ravnkollen for de fleste bystyrepartiene og noen organisasjoner. De aller fleste har virket overrasket over hvor flott Ravnkollen er som friluft- og naturområde.

Det har vært gjort en iherdig innsats overfor byutviklings- og miljøkomiteen og bydelsutvalget i bydel Grorud med formål å hindre vedtak til fordel for forslaget. Dessverre ble det flertall for forslaget i bydel Grorud, men kun med APs stemmer. Alle de andre partiene i bydelsutvalget sto samlet for å bevare Ravnkollen i Marka.

Det er påpekt i mange sammenhenger at forslaget er i strid med markaloven. Det er også påpekt at forslaget slik det står i høringsdokumentet har store mangler og skjevinformasjon når det gjelder Ravnkollens store natur- og friluftsverdier i forhold til de områdene som er foreslått som "bytteområder".

Beboeraksjonen på Romsås, Romsås Vel og Lillomarkas Venner sendte en felles anmodning til Fylkesmannen med anmodning om lovlighetskontroll. Begrunnelsen er at vi mener forslaget slik det er fremmet av byrådet ikke er i tråd med Markaloven. Fylkesmannen avsto henvendelsen med begrunnelse at anmodningen ikke var fremmet av 3 folkevalgte. Saken ble videresendt til Sivilombudsmannen, men kan ikke behandles før saken er ferdigbehandlet av Oslo Kommune.

Av de innsendte høringsuttalelsene til forslaget til ny kommuneplan, omtalte totalt 26 Ravnkollen konkret. 24 mot utbygging, 2 for. Bydelsutvalgene i Grorud og Stovner bydel var for. I tillegg har det vært to folkemøter om kommuneplanen hvor Ravnkollen var en het sak. Bydel Grorud sitt, og Plan- og bygningssetaten sitt. Stemningen var massiv mot bygging på Ravnkollen. Resultatet fra gruppearbeidene på folkemøtet til Plan- og bygningssetaten er i skrivende stund fremdeles ikke offentliggjort på tross av at møtet var for snart et år siden. Bydel Grorud skrev ikke referat fra sitt folkemøte men ifølge Akers Avis Groruddalen, som var til stede, var alle unntatt en mot utbygging.

Kommuneplanens forslag om "aktivitetssone"

Vi mener også at forslaget om "aktivitetssone" er i strid med markaloven, da intensjonen med forslaget er å legge til rette for å bygge idrettsanlegg og tekniske bygg, av en art som er uforenlig med markalovens formål, i marka. Sonen omfatter det aller meste av markas randsone mot bebyggelsen, og dekker totalt hele 27 km². Dette er den delen av marka som har mest intensiv bruk, men her ønsker kommunen å prioritere anlegg for særinteresser på bekostning av allmennhetens tilgang til urørt natur. Sonen begrunnes med at dette vil øke bruken av marka. Det er vanskelig å forstå dette argumentet, da bl.a. kommunens egen brukerundersøkelse fra 2011 dokumenterer at 86 % av oss allerede er markabrukere, og at hovedgrunnen til at folk går på tur er for å nyte naturen og koble av i fredelige omgivelser.

Lillomarkas Venner mener at den massive fortettingen som kommuneplanen legger opp til i store deler av byggesonen rundt Lillomarka må gjøre plass til grøntområder og urbane idrettsanlegg i boligområdene der folk bor, og ikke rasere 100-meterskogene i randen av marka. Vi støtter kommunens gjeldende retningslinjer for markaforvaltningen, som blant annet sier at "det tradisjonelle friluftslivet i nær kontakt med naturen skal søkes tilgodesett i det meste av nærområdene", og "større inngrep til fordel for idrett og friluftsliv skal søkes konsentrert i et mindre antall områder langs markagrensa".

Markaloven fyller i år 5 år, men forslaget til kommuneplan fram mot 2030 viser hvor sårbar denne loven er, og hvor fort loven kan undergraves og gjøres til et dårlig verktøy for å bevare markas kvaliteter.

Nye mål og retningslinjer for Oslo kommunes skoger

Lillomarkas Venner har vært representert i tre av Bymiljøetatens arbeidsgrupper som skal revidere kommunens mål og retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo kommunes skoger: Arbeidsgruppe skogbruk, arbeidsgruppe Kulturlandskap og kulturmiljø og arbeidsgruppe Anlegg og arealbruk. Vi har ikke vært representert i arbeidsgruppe Arrangement, ferdsel, brukerinteresser.

Det har det ikke vært noen alvorlige uenigheter i gruppene vi har deltatt i.

Mål og retningslinjer blir lagt fram for bystyret og hele Flerbruksplanen blir vedtatt i løpet av 2015. Den vil virke i perioden 2016-2025.

Sykling i marka

På grunnlag av negative erfaringer med terrengsykling i Marka, spesielt i Østmarka, ble det i 2013 startet opp en arbeidsgruppe i regi av Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) som skulle ta opp alle aspekter med sykling i Marka. Arbeidsgruppas arbeid endte opp med en egen rapport. I arbeidsgruppa var både marka- og terrengsykkelorganisasjoner med, så det har underveis vært mange ulike meninger. Deler av Østmarka har vært særlig utsatt for sterk slitasje, ødelagte stier og tilrettelegging uten tillatelse p.g.a. sykkelritt.

Lillomarka har foreløpig ikke vært utsatt for denne typen intensive sykkelaktivitet, men i området fra Langsetløkka og et mindre område på høydedragene et stykke nordover er det likevel etablert et organisert sykkelmiljø som har tilrettelagt egne sykkeltraseer. Disse går delvis der det også er etablerte skiløyper. Etter det vi erfarer har dette skjedd etter tillatelse fra Bymiljøetaten, Oslo kommune.

Etter at arbeidsgruppa avga sin rapport, er den videreført som "Samarbeidsforum for sykling i Marka", som har konsentrert seg om en holdningskampanje samt å skape forpliktende samarbeid mellom sykkelarrangører og markaorganisasjonene. Hovedutfordringer er at syklistene ofte holder høy fart på grusveiene og at terrengsykkelritt blir større. Østmarkas Venner har dessuten tatt opp at godkjenningsprosedyrene for sykkelkonkurranser i Oslo kommunes skoger ikke er gode nok. Dette er tiltak og synspunkter som Lillomarkas Venner støtter.

En sykkelkampanje i marka med informasjonsstands og fokus på "Markavettreglene" ble gjennomført på ettersommeren i 2014. En liknende kampanje planlegges i 2015. For øvrig fortsetter sykkelforumet sitt arbeid, og LV vil være representert.

Skjøtsel på Hestejordene

Kulturlandskapet Hestejordene er funnet verneverdige av Byantikvaren, og har fått plass på deres "gule liste". For å hindre at de åpne engene gror igjen og at kulturlandskapets flora og fauna bevares, drives det hver sesong skjøtsel på jordene i form av beiting og rydding av løvoppslag og vindfall. Beitedyra tilhører Nordre Lindeberg gård og Alna ridesenter. Dyra fra Nordre Lindeberg slippes på beite fra midten av mai, mens hestene fra Alna kommer rundt sankthans, etter rideskoleslutt. I år fikk en håndfull forbløffete turgjengere oppleve at en ny kalv kom til verden på Hestejordet. Alt gikk bra med mor og barn.

Skjøtselen organiseres av lokale ildsjeler med tilknytning til Sandås vel og Lillomarkas Venner, etter avtale med Forsvarsbygg, som er grunneier. Natur videregående bidrar med naturbrukslever i praksis, som driver rydding.

Planprogram for Linderud leir

Forsvaret ønsker å samle mye av sin virksomhet på Linderud leir. I tillegg ønsker de å fornye deler av leiren. Dette vil kreve mye om- og nybygging, og det ble i vinter lagt fram et forslag til planprogram for leirområdet for å få vedtatt en regulering og bestemt utnyttelsesgraden. Forslaget innebærer en massiv fortetting av leirens bygningsmasse.

Linderud leir har en flott beliggenhet, helt inntil markagrensa, med verneverdige områder, Kolås og Hestejordene, som nærmeste naboer. Med slike sårbare og verdifulle naboområder mener vi det må stilles strenge krav til framtidig utvikling her, både med hensyn til fysisk og visuell påvirkning.

Lillomarkas Venner er i sin uttalelse opptatt av at utbyggingen skal være minst mulig sjenerende for friluftsopplevelsen til brukerne av de tilgrensende friluftsområdene. Tiltak kan være å beplante med etter hvert store trær mot nord og øst, og bygge lavt. Vi advarer mot å bygge i kanten av det sårbare området Kolås og vi ber om tiltak som vil bedre adkomsten til denne delen av marka. Les hele uttalelsen her:

http://www.lillomarkasvenner.no/uttalelser/LillomarkasVenner_Linderud_leir_Reguleringsplan_Bemerkninger.pdf .

Landskapsvernområde Lillomarka

Lillomarkas Venner, i samarbeid med Naturvernforbundet i Oslo og Akershus arbeider med å utforme et forslag om landskapsvernområde i deler Lillomarka. Forslaget avgrenser et område med stor variasjon i topografi, geologi og vegetasjon, kombinert med en enestående tetthet av kulturminner og svært god tilgjengelighet for mange. Det er et friluftsområde med helt spesielle kvaliteter, som vi har ansvar for å bevare til de som kommer etter oss.

Landskapsvernforlaget har ligget litt denne høsten, i påvente av at turbulensen rundt naturreservatsaken (se nedenfor) skulle legge seg. Men i november dukket det uventet opp en underskriftskampanje for å samle underskrifter for landskapsvern i Lillomarka. Aksjonen var initiert helt uavhengig av LV, men vi støttet selvfølgelig opp og oppfordret på e-post medlemmene våre til å skrive under. Dersom slike innbyggerinitiativ får mer enn 300 underskrifter må saken forberedes for bystyret. Det nødvendige antallet ble oppnådd, og vi jobber nå med å forberede saken for rådhuset.

Verneplan for marka, vern etter naturmangfoldsloven

Året startet med en gledelig nyhet om at Fylkesmannen i Oslo og Akershus (FMOA) foreslo et naturreservat i hjertet av Lillomarka, sammen med 7 andre naturreservater i Osломarka. Denne saken viste seg imidlertid å bli langt mer kronglete enn vi hadde sett for oss. Konfliktnivået er høyt og er fremdeles ikke avgjort.

Markaloven (ml) av 2009 åpner for vern av områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet. Dette fordi skogbruket er unntatt fra loven og man skulle ha et verktøy for å hindre hogst av skogområder med spesielt stor rekreasjonsverdi. 174 forslag til verneområder er sendt til FMOA, bl.a. fra Lillomarkas venner, NOA og mange andre. Fylkesmannen har gått videre med 32 av disse. Fire av dem ble fredet etter ml i fjor. Disse fire områdene ligger på offentlig grunn.

Disse 32 områdene ble kartlagt for både vern etter ml og med hensyn til naturverdier for vern etter naturmangfoldsloven (nml). Nml hjemler vern av områder etter strenge, naturfaglige kriterier. I forbindelse med vern etter nml § 37 er det åpnet for at privateide områder kan vernes etter en frivillig verneprosess, som utløser full erstatning til grunneier. Vern etter ml, derimot, utløser ikke uten videre erstatning til grunneier. Flere av de 32 områdene er funnet å ha kvaliteter som tilfredsstiller kriteriene for vern etter nml. FMOA gikk inn i forhandlinger med skogeierne, og fikk til ordninger med frivillig vern i 8 av disse. Det største av disse 8 områdene ligger i hjertet av Lillomarka, et 3.2 km² (3195 mål) stort, fantastisk variert og opplevelsesrikt område, svært mye brukt til friluftsliv med et tett nettverk av stier og flere skiløyper. Området strekker seg fra Revlikollen – Slengfehøgda og Store Gryta i sør, opp Grytedalen til Grisputten og Langvatna i nord.

Formålet med verneforslagene er i hovedsak å bevare områder bestående av en stor andel eldre skog med tilhørende biologisk mangfold, i form av arter, naturtyper og økosystemer.

Verneforskriftene ble sendt rundt på høring våreb 2014, og LV kom med innspill:

Vi mener det er uproblematisk å opprettholde eksisterende skiløyper gjennom området, men av hensyn til vilt og skogsfugl og områdets egenart ønsker vi at sykling begrenses i reservatet til gjennomløpende vei forbi Grisputten og løypa videre nordover i forlengelse av denne. Les hele høringsuttalelsen her:

http://www.lillomarkasvenner.no/uttalelser/Horingsuttalelse_Naturreservat_med_forskrifter_endelig.pdf .

Det første forslaget til verneforskrift ga, slik mange oppfattet det, strenge føringer på bruken av områdene. Naturreservater har i utgangspunktet et høyt restriksjonsnivå, siden det her er tenkt at sårbare arter skal ha en viss forrang. Men Osломarka står i en særklasse hva gjelder intensiv bruk av mange brukergrupper, og restriksjoner på bl.a. maskinbruk og store arrangementer ble særdeles dårlig mottatt av idrettsorganisasjonene. I den videre prosessen har FMOA revidert sitt forskriftsforslag og det er blitt fremmet innspill som vil sikre vern av områdene, samtidig som tradisjonelle brukergrupper innen idretten kan utfolde seg som før, uten byråkratiske omveier.

Idrettsorganisasjonene har imidlertid i den videre prosessen ikke vært villige til å diskutere verneforskrifter, men har isteden prinsipielt motsatt seg bruk av nml. Norges idrettsforbund (NIF) har gått så langt som å varsle rettslige skritt mot Klima- og miljødepartementet (KLD) for å stanse verneprosessen dersom forskriftene vedtas med hjemmel i nml. Dette til tross for at det under hele verneprosessen har vært åpent at nml har vært et alternativ til ml for områder med tilstrekkelige naturverdier.

LV mener vi må ha en differensiert forvaltning av marka, med idrettsområder noen steder, der idretten har forrang framfor vern og friluftsliv, og verneområder andre steder, der vern har forrang framfor idrett. Tross alt er det en liten andel av marka som spesialhandles på denne måten. I 90 % av marka gjelder markalovens formål med likeverdig hensyn til "naturopplevelse, friluftsliv og idrett". Vi krysser fingrene for vern. Lillomarka naturreservat er indrefiletten av Lillomarka med trolsk og opplevelsersrik naturskog, som det ville vært svært trist om ble hogget. Vi ser fram til både naturopplevelser, skitur i preparerte løyper og turorientering i Lillomarka naturreservat.

Hogstmelding for Røverkollen

I desember 2013 ble det meldt inn en foryngelseshogst i to områder i Røverkollia. Dette fikk ikke vi kjennskap til før 3. mars 2014. Dette så med en gang ut til å være en grøsser, for det er hevet over enhver tvil at dette er et område med store naturverdier. Derfor hadde da også styret høsten 2013 gjort en avtale med Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) om kartlegging av biologiske verdier Røverkollia og oppdatering av en rapport fra 1992.

Regionkontor Landbruk Lørenskog, Nittedal, Oslo, Rælingen og Skedsmo avslo hogsten i denne omgangen. Bymiljøetaten hadde uttalt seg slik: "Miljøverdiene i området må avklares, hogsten kan bare utføres dersom den er forenlig med det som kommer fram av kartleggingen/ kvalitetssikringen." Landbrukskontoret ber om ny hogstmelding etter utfallet av registreringer. NINAs rapport vil trolig gi viktige premisser for et endelig vedtak.

Lillomarka arena

I mars ble planforslag for Lillomarka arena (vest for Badedammen) sendt ut til offentlig ettersyn. Styret skrev en grundig høringsuttalelse der vi bl.a. understreket det som tidligere var avtalt med de andre partene (bydel Grorud, Bymiljøetaten og skiklubben), bl.a:

- anlegget skal brukes til breddeidrett, og langrennskonkurransen på et nivå som ikke er høyere enn lokal- og krets nivå.
- løypetraseene i naturområdet rett nord for Huken-bruddet skal legges skånsomt i terrenget med flis eller bark som underlag
- løypetraseene i naturområdet rett nord for Huken-bruddet skal ikke ha belysning

Helårstrase Lilloseter – Burås

Den gamle saken om helårstrasé Lilloseter – Sinober – Burås begynner nå å røre på seg. Nittedal kommune varslet i april oppstart av arbeid med områderegeringsplan for ny helårstrasé mellom Lilloseter, Sinober og Burås. Arbeidet igangsettes på initiativ fra Oslo kommune ved Bymiljøetaten.

Formålet med planarbeidet er å legge til rette for opparbeidelse av ny helårs turtrasé for aktiviteter knyttet til friluftsliv og rekreasjon. Traséen vil delvis bli lagt i eksisterende ferdselsårer. Deler av traséen vil bli dimensjonert for traktorvei. Planområdet ligger i sin helhet innenfor markagrensa. Tillatelse til igangsetting av arbeid med reguleringsplan i henhold til markaloven § 6 første ledd er gitt

av Miljøverndepartementet i brev til Oslo kommune, Bymiljøetaten, datert 21.10.2013.

Departementet har i stor grad tatt hensyn til våre innspill i saken.

Lillomarkas Venner har repetert tidligere uttalelser og spilt inn alternative traseforslag i tråd med tidligere innspill og etter NOA's anbefalinger.

LV deltok i befarings i nordre deler av traseen med etterfølgende møte på Sinober sportsstue i høst. Det eneste nye som kom fram da var at traseen er foreslått lagt vest for Sinober, helt i myrkanten. Dette stilte vi oss kritiske til under møtet. På befaringsen fikk vi aksept av Bymiljøetaten i Oslo kommune for at traseen mellom der den skiller lag med den rødmerkede løypa, nord for Lilloseter, og fram til "Johnsenes hvile" skal kun ha et smalt grusdekke i midten (1 – 1,5 m).

Rehabilitering av dammen i Steinbruvann

Vann- og avløpsetaten har i løpet av det siste året gjort et omfattende arbeid med rehabilitering av dammen i Steinbruvann. Lillomarkas Venner har fulgt arbeidet og deltatt på flere befarings.

Dammen er nå ferdigstilt, og resultatet ser veldig bra ut, med overløp kledd i grorudgranitt. Vannet måtte tappes ned under arbeidet, og den lave vannstanden i vinter (i kombinasjon med lite snø) blottla den gamle steinbrua, som trolig har gitt vannet navn (se bilde), og vi har kunnet følge en interessant diskusjon i lokalpressen om hva som kan ha vært funksjonen til den gamle steinbrua.

Vi har vært bekymret for hva den kraftige nedtappingen, i tillegg til sandpåfyllingen på to mye brukte badesteder, kan ha hatt å si for edelkrepsen, som holder til i Steinbruvann, men vårt inntrykk er at nødvendige hensyn har vært tatt under arbeidet. To representanter fra styret deltok på befarings med Bymiljøetaten og Vann- og avløpsetaten der det ble enighet om sandutlegging. Det har blitt to små "strender" som synes å være populære.

Belysning av gangveien langs Alna nord for Grorudparken

I august ble det ved en tilfeldighet oppdaget at det var satt opp markeringsstaker med jevne mellomrom langs turvei D9 langs øverste delen av Alna (mot Huken). Etter noen undersøkelser viste det seg at Oslo kommune var i ferd med å starte opp et prosjekt for å sette opp belysning i dette flotte naturområdet. Vi ba om et møte med bydel Grorud og Vann og avløpsetaten som via Grorudparkprosjektet skulle stå som ansvarlig for gjennomføringen. Her kom det fram at saken var definert som en enkel byggesak, og ikke søknadspliktig. Vi klagde på dette, og fikk i november anledning til å sende en uttalelse (svar på nabovarsel) selv om vi ikke er nabo. I uttalelsen understreker vi den fine naturopplevelsen området byr på, og bl.a. viktigheten av ikke å gjøre flere inngrep i dette flotte naturområdet med naturtypekvaliteter, med hjemmel i naturmangfoldloven. I desember ble det gjort vedtak om at prosjektet kunne gjennomføres, med klagemulighet. I januar i år sendte vi klage bl.a. på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Nedtapping av Aurevann og Breisjøen og tiltak for å bevare den sjeldne flytegroforekomsten i Breisjøen

Vann- og avløpsetaten (VAV) i Oslo kommune gjennomførte i september en inspeksjon av demningene på Breisjøen og Aurevann da damsikkerhetsforskriften som forvaltes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) krever dette. Dette fikk Lillomarkas venner rede på gjennom et oppmerksomt medlem, som gjorde styret i august oppmerksom på en uttalelse sendt fra Bymiljøetaten (BYM) til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel angående VAVs søknad. Denne tok opp deres bekymring for den svært sjeldne planten flytegro og deres bekymring for hvilke konsekvenser dette ville ha for denne planten. BYM frarådet i lys av dette sterkt at Breisjøen tappes

ned, før mulige konsekvenser for forekomsten av flytegro var nærmere vurdert fra vitenskapelig hold. Fra deres ståsted ville en inspeksjon med undervannskamera være en bedre metode enn nedtapping, selv om denne metoden ikke vurderes som optimal av VAV. De uttalte også bekymring for den hekkende storlommen i vannet.

Lillomarkas venner delte BYM bekymringer, tok kontakt med dem per e-post og fikk høre at da var allerede nedtappingen godkjent og i gang, men at også BYMs brev kom etter godkjenningen, og at man faktisk ikke kjente til flytegro før brevet fra BYM. BYM gikk da inn i en dialog med VAV om å begrense skadevirkningene for flytegro og gjøre det beste ut av det. BYM følte at deres bemerkninger ble tatt på alvor av NVE og VAV ved å tappe kun ned maksimum 2 meter mot 3 i tillatelsen og en raskere oppfylling av Breisjøen ved en mer omfattende nedtapping av Aurevann. VAV skulle også utføre etterundersøkelser.

På forespørsel fra LV til BYM om VAV holdt seg innefor avtalen virket det som om det var tilfelle. BYM forteller ellers at VAV forteller at Breisjødammen må rehabiliteres fullstendig om få år (antydning 2017), "noe som vil innebære full nedtapping over en lengre periode. Da blir det verdifullt å ha erfaringer fra nåværende nedtapping mht. flytegro. Et spørsmål som er reist i denne forbindelse er om det kan la seg gjøre å flytte deler av forekomsten til f.eks. Alunsjøen, for senere reintroduksjon. Dette er noe vi må vurdere nærmere." Så oppmerksomhet om Breisjøen de neste år er nødvendig for å ivareta den svært sjeldne planten flytegro som bare finnes noen ytterst få steder i Norge.

Jubileumsseminaret Markaloven 5 år

Fylkesmannen innkalte til storslagen feiring av Markalovens 5 første år. Det var foredrag og debatter hele dagen på Voksenåsen konferansesenter etterfulgt av festmiddag. Etterpå var det stort arrangement for allmenheten på Frognerseteren frilufssenter. Kaffe, vafler og helgrillet elg og kveldskonsert med kjente band. Det hele var gratis.

Stillingen som skogoppsynsmann i Lillomarka

En viktig funksjon, å holde oppsyn med aktiviteter og inngrep i marka, ser ut til å forsvinne når vår skogoppsynsmann pensjoneres 50 %. Vi har skrevet brev til BYM der vi ber om at skogoppsynsoppgavene fortsatt må bli ivaretatt på en god måte, og vi ber om en tilbakemelding om hvilke planer etaten har.

Innmelding i NOA

NOA er en viktig samarbeidspartner og er en drivende kraft i naturvern- og friluftslivsarbeidet i Osloregionen. Vi bør være medlem i organisasjonen, og har i år meldt oss inn.

Kommuneplan for Nittedal 2015 – 2027

Kommuneplanen er ute på høring. Vi har sendt inn en høringsuttalelse. Vi fant lite å reagere på i kommuneplanen, og vår høringsuttalelse inneholder generelle bemerkninger rundt å ivareta friluftinteressene, forhindre støy og sørge for at atkomst til marka holdes åpne.

Blåmerka sti i Årvollåsen – status

På Lillomarkas Venners årsmøte i 2013 ble det vedtatt at foreningen skulle undersøke mulighetene til å få blåmerket hovedstiene i Årvollåsen. Det har vært en konflikt mellom enkelte turgjengere og brukerne av ridestien i dette området, og behov for at det merkes for begge brukergrupper. Vår mann på saken har utredet flere alternative traseer, vært på befarings med BYM og konkludert med et

forslag om å merke opp stien fra Tonsåsen langs ryggen opp til toppen, videre nordover ned fra Årvollåsen og videre opp på Storhaug, etter å ha krysset lysløypa, forbi Ole Høylands hule og nesten fram til Linderudkollen. Vi avventer BYMs formelle godkjenning, og deretter godkjenning i DNT-OOs ruteutvalg, som merker og rydder stien. Merking krever også tillatelse fra private grunneiere langs ruta.

Fjerning av glass og søppel på Steinbruvann

Gjennom sommeren 2014 har vi stått for flere aksjoner for å fjerne glass og søppel under og over den normale vannstanden av Steinbruvann.

Turer 2014

Vi tilbød et rikholdig turprogram i 2014:

Vårens vakreste morgenkonsert - fugletur på Hestejordene med Bjørn Einar Sakseid som turlleder, søndag 25. mai. De mest observante fikk med seg 25 forskjellige fuglearter.

Eventyrskogtur med O-poster i samarbeid med Lillomarka O-lag 1. juni, nord for Huken i verneverdig natur via Angstkleiva til Aurevann, der turlleder Frode O. Hansen disket opp med pølser og kaffe.

Pinsetur 8. juni sammen med Botanisk forening fra Snippen til Ammerud. Tema for turen var **floraen i tilknytning til slåttemark/kulturmark i Lillomarka**. Et høydepunkt var nattfiolen på Sørskogen. Turledere: Anders Often og Bjørn Einar Sakseid

Villblomstens dag 15. juni: Fellestur med Botanisk forening og Lillomarkas til Røverkollen naturreservat på Svartberget. Turlleder Gunnar Klevjer.

Eventyrskogtur med O-poster i samarbeid med O-laget, 24. august, opp Årvollåsen til Ole Høylands hule og Storhaug med flott utsikt over Oslo. Turlleder: Frode O. Hansen.

Eventyrskogtur til byens nærmeste evtyskog – ved Trollvann, onsdag 27. august. Fellestur med Naturvernforbundet i Oslo og Akershus. Turledere: Gjermund Andersen og Bjørn Einar Sakseid.

Sopptur på Slattum i samarbeid med Romerike sopp- og nyttevekster. Det var de litt sjeldne soppene vi var mest på utkikk etter denne gangen. Turlleder: Siv Moen

Moser og sopp ved Sandermosen lørdag 20. september, i samarbeid med Botanisk forening, Moseklubben og kulturPUNKTET Sandermosen stasjon. Stasjonsmester'n fyrte opp grillen for sultne turfolk etterpå. Turledere: Klaus Høyland og Arne Pedersen.

Og til slutt: **Kulturminnevandring i Lillomarka** med Håvard Pedersen. Fangstgroper, buestillinger og mye annet rart! Oppdatert kulturminneoversikt med kart finnes her:

<http://www.lillomarkasvenner.no/kulturminner/kulturminner.shtml>

Turoppsummeringer og bilder fra noen av turene finnes her:

http://www.lillomarkasvenner.no/felles/Galleri_Lillomarka_arrangementerIV.shtml

Vervekampanje

Lørdag 1. november hadde vi verveaksjon på Grorud senter.

Facebook er vår vervearena på nett.

Medlemmer som ikke har betalt er blitt fulgt opp med påminnelse per e-post, tilsendt ny giro, og oppringning

Andre møter og befaringer

januar: møte arrangert av FAU på Svarttjern skole om eventuelt samarbeidsprosjekt med skigruppa om diverse aktiviteter rettet mot barn og unge

22. januar: Møte i samferdsels- og miljøkomiteen, hvor Huken var en av tre saker

27. januar: Samferdsels- og miljøkomiteen – høring om OL 2022

9. mars: Friluftsansett ved Isdammen, arrangert av FSU, Bjerke bydel

3. april: Medvirkningsseminar Nord-Øst, Kommuneplanen

8. april: Årsmøte i Oslo og omland friluftsråd

9. april: Bydel Groruds møte om kommuneplan på Grorud skole

24. april: Befaring med VAV og BYE rundt Steinbruvann for å diskutere utlegging av sand til sandstrand

25. april: NRK-reportasje på Ravnkollen

29. april: To reportasjer på Ravnkollen: med TV8-reportasje og Aftenposten.

7. mai: Diskusjonsmøte om kommuneplanens betydning for marka i regi av OOF. Arvid Malmen møtte for LV.

12. mai: Groruddalskonferansen

15. mai: LV og Beboeraksjonen arrangerte en markering av motstanden mot boligbygging på Ravnkollen i forbindelse med at saken skulle opp i Byutviklings- og miljøkomiteen i Grorud bydel. Våre synspunkter ble framlagt i åpen halvtime. Befaring for alle interesserte i forkant av markeringen. 50 personer møtte opp.

22. mai: Åpen halvtime i Grorud BU. Våre synspunkter ble framlagt i åpen halvtime.

27. mai: Deltakelse på EBYs Workshop om etterbruk av Huken

3. juni: Møte hos OOF om verneprosessen av de 8 omtalte markaområdene.

12. juni: Møte med ØV om sykling i marka

19. juni: Befaring hogstområde ved Linderudkollen.

7. august: Befaring av løypetraseen nord for Lilloseter, som var blitt utbedret på en lite skånsom måte (BYM har ryddet opp i ettertid).

29. august: Jubileumsseminar – markaloven 5 år. Arrangør: Fylkesmannen

9. september: Møte med bydel Grorud og VAV om prosjekt i naturområdet langs Alna nord. Tema: belysning

17. september: Høring om Huken i regi av kontrollkomiteen i Bystyret

18. september: Befaring langs Alna med bydel Grorud. Tema: belysning.

7. oktober: Var vi med på et møte med en statssekretær fra KLD (Klima- og miljødepartementet), sammen med NOA, Østmarkas Venner (ØV), Samarbeidsorganet for biologisk mangfold (SABIMA), Verdens villmarksfond (VVF) og Norsk ornitologisk forening, for å legge fram vårt syn i saken om de 8 verneområdene.

16. oktober: Møte om urbant friluftsliv, arrangert av Kontaktutvalget for velforeninger i Oslo (KUV)

20. oktober: Dialogmøte om utvidelse av Grefsenkleiva

23. oktober: Møte om behovsplan for idrett og friluftsliv i regi av OOF

30. oktober: Åpent informasjonsmøte om Linderud leir

6. november: Møte med byutviklingsbyråden om Ravnkollen.

7. november: Møte med befaring om helårstraseen Lilloseter – Burås, i regi av BYM

14. november: Konferanse om idrett og friluftsliv i regi av Oslo kommune, OOF og Oslo idrettskrets

Møter i arbeidsgruppene som skal utarbeide forslag til ny flerbruksplan for Oslo kommunes skoger. LV har vært representert i tre av arbeidsgruppene

Møter i det OOF-initierte "Samarbeidsforum for sykling i marka". Arvid Malmen har representert LV i sykkelforumet.

Befaringer med kommunepolitikere på Ravnkollen (SV, AP, LO, Venstre, Grorud bydelskomite, MDG, KrF, FrP, Rødt)

Besøk oss på facebook og hjemmesiden www.lillomarkasvenner.no.